

Türk Tabipleri Birliği

____ Turkish Medical Association ____

31.05.2018

BASIN AÇIKLAMASI

Aydınlık Bir Gelecek İçin Sağlık Alanına İlişkin Taleplerimiz

20 Temmuz 2016 tarihinde ilan edilen OHAL ile birlikte, Anayasa ve uluslararası sözleşmelerden gelen ve hiçbir koşulda vazgeçilmemesi gereken temel hak ve özgürlüklerin askıya alındığı, ülkemizin kanun hükmünde kararnamelerle (KHK) yönetildiği bir döneme girilmiştir. 27 Temmuz 2016 tarihinden başlayarak 14 KHK ile yüz bini aşkın kamu görevlisi herhangi bir kanıta dayanmadan, savunma hakkı tanınmadan ve adil yargılanma yolları tıkanarak kamu görevinden çıkarılmıştır. OHAL döneminde KHK'larla ihraç edilen hekim sayısı 3 bini geçmiştir.

Sağlık alanında kamudan ihraçlar kadar önemli olan bir konu da, OHAL döneminde çıkartılan bir KHK ile kamu görevine başlayanlara güvenlik soruşturması yapılma zorunluluğunun getirilmesidir. Mecburi hizmet yapmak üzere sağlık kuruluşlarına ataması yapılan çok sayıda hekimin, haklarında yapılan güvenlik soruşturması olumsuz geldiği gerekçesiyle ataması yapılmamakta, birçoğu ise aylarca bekletilmektedir.

Sağlıkta Dönüşüm Programı (SDP), uygulamaya başlanmasından bu yana geçen 15 yılda, Türkiye’de sağlık ortamını olumsuz etkilemiş, birçok yeni soruna yol açmıştır. SDP’nin “idari ve mali yönden özerklik” getirerek etkililiği ve verimliliği sağlayacağını iddia ettiği Kamu Hastane Birlikleri modeli, 6 yılın sonunda “çok başlılık yarattığı ve verimi düşürdüğü” gerekçesiyle kaldırılırken geriye döner sermayeli işletmelere dönüşmüş hastaneler kalmıştır.

Toplanan primlerin yanı sıra hastalardan 14 farklı kalemde alınan katkı ve katılım payları ile kamu sağlık kuruluşlarında sağlık hizmetleri ücretli hale getirilmiştir. 6 milyondan fazla kişi prim borcu nedeniyle Genel Sağlık Sigortası (GSS) kapsamı dışında kalarak sağlık hizmetine ulaşmada güçlük yaşamaktadır. GSS sistemi gençleri, işsizleri sağıktan yoksun bırakmıştır.

Daha çok hasta görme, daha fazla işlem yapma üzerine kurulan performans sistemi, sağlık hizmetlerinde niteliği düşürmüş, sağlık çalışanlarını tükenme noktasına getirmiştir.

Aile hekimliği sistemi; aşırı iş yükü, hekim başına düşen nüfusun fazlalığı, kiralanan aile sağığı merkezleri gibi uygulamalar ve sürekli değişen mevzuatla hekimleri ve hastaları içinden çıkılması zor sorunlarla karşı karşıya bırakırken, halkın sağığı gereksinimlerine yeterli yanıt verememiştir.

Sağlık çalışanlarına yönelik şiddet ülkemizde sağlık alanındaki en önemli sorunlardan biri haline gelmiş; çözümüne yönelik bir adım atılamamıştır.

Kamu kaynakları şehir hastaneleri projesi ile özel sektöre aktarılmaktadır. Şehir hastaneleri yapılırken şehir içindeki hastaneler kapatıldığı için o ildeki hasta yatağı sayılarında bir artış görülmemekte; şehir hastanesi olarak adlandırılmalarına karşın bu hastanelerin genellikle şehir dışında, ulaşımı zor yerlere yapılması nedeniyle sağlık hizmetlerine erişim zorlaşmaktadır. Şehir hastanelerinde sağlık çalışanları için güvencesiz, sözleşmeli çalışma giderek yaygınlaşmaktadır.

Öğrenci sayıları ve eğitim-hizmet dengesi üzerinden akademik kadrolar oluşturulmadan, yeterli düzeyde eğitim ve araştırma olanakları sağlanmadan, eğitim-öğretim programları ve araştırma faaliyetleri planlanmadan çok sayıda tıp fakültesi açılarak tıp ve uzmanlık eğitiminin niteliği düşürülmüştür.

Üniversite hastaneleri, SUT fiyatları 11 yıldır güncellenmediği, Sosyal Güvenlik Kurumu'ndan (SGK) sağlık hizmeti üretme maliyetlerinin çok altındaki değerlerde geri ödeme yapıldığı için finansal bir kriz içine sokularak iflasın eşiğine getirilmiştir.

Sağlık Bakanlığı'nın tüm eğitim ve araştırma hastanelerini bünyesine alarak oluşturduğu Sağlık Bilimleri Üniversitesi, özerk bir üniversite yapılanması, çağdaş eğitimin gereklerine uygun tıp ve uzmanlık eğitimi örgütlenmesi ile uyumlu değildir. Sağlık Bilimleri Üniversitesi'nde kişilere özel olarak tanımlanan kadro ilanları, liyakat ve bilimsel ölçütlere dayanmayan atamalarla kadrolaşma önemli bir sorundur.

Özel sağlık kuruluşlarında ve iş sağlığı alanında çalışan hekimlerin önde gelen sorunları arasında iş güvencesinden yoksunluk, aldıkların ücretlerin düşüklüğü ve özlük hakkı kayıpları yer almaktadır.

Etki mekanizması bilinmeyen, tedavideki etkinliği ve güvenliği konusunda bilimsel araştırma yapılmamış, insan sağlığına vereceği zararı ya da yararı saptanmamış olan geleneksel, alternatif ve tamamlayıcı sağlık uygulamaları, yalnızca bireylerin sağlığını riske atmakla kalmamakta, aynı zamanda Sağlık Bakanlığı ve SGK tarafından desteklenen bir uygulama alanı olarak halkın sağlığını tehdit etmektedir.

OHAL altında, emekçilere düşük ücretin, ağır çalışma koşullarının dayatıldığı, işçi kıyımlarının gerçekleştiği, taşeronlaşmanın, esnek ve güvencesiz çalışmanın hâkim hale getirildiği, hekimlik değerlerinin yok sayıldığı, halkın sağlık hakkının gasp edildiği bir dönemde seçimlere gidiyoruz.

24 Haziran 2018 seçimlerine giderken, Türk Tabipleri Birliği olarak, yeni seçilecek hükümetten karşılamasını beklediğimiz sağlık alanına ilişkin taleplerimizi şu şekilde belirledik:

- 1) Sağlık alanında performans sistemi kaldırılmalıdır. Performansa dayalı ek ödeme toplam ücretin yüzde 20'sinden fazla olmamalıdır. Güvenceli, emekliliğe yansıyan temel ücret talep ediyoruz. Emekli hekim maaşı en az yoksulluk sınırı kadar (2018 Mayıs ayı için 5 bin 492 TL), hekim maaşı en az yoksulluk sınırının iki misli kadar olmalıdır.
- 2) Sağlık Bakanlığı ve üniversite hastanelerinde döner sermaye uygulamaları kaldırılmalı; kamu hastaneleri merkezi yönetim bütçesinden finanse edilmelidir.
- 3) Genel Sağlık Sigortası (GSS) sistemi terkedilmelidir. Halen 6.4 milyon kişinin prim borcu nedeniyle sigorta kapsamı dışında kaldığı GSS sistemi yerine, ülkedeki tüm bireyleri kapsamı içinde alan ve kimsenin cebinden ek para ödemek zorunda kalmadığı, finansmanı prim ödenerek değil, genel bütçeden karşılanan bir sosyal güvenlik sistemi oluşturulmalıdır.
- 4) Katkı ve katılım payı adı altında 14 ayrı kalemden ücret alınmasına son verilmeli, sağlık hizmetleri ücretsiz olmalıdır.
- 5) Birinci basamak sağlık hizmetleri; koruyucu hizmetlerin öncelendiği, bölge tabanlı, eşit, ulaşılabilir, tamamen ücretsiz, yeterli ve nitelikli insan gücüyle, ikinci basamak kurumlarıyla iş birliği içinde, etkin bir şekilde sunulmalıdır.
- 6) Şehir hastaneleri modelinden vazgeçilmelidir. Şehir hastanelerinin yerine, kamunun kaynaklarını kullanarak toplumun sağlık ihtiyacının karşılanmasını temel alan, içinde sağlık hizmetlerine kolay erişilebilen, tedavi hizmetlerinin etkin ve bütünlüklü olarak sunulabildiği hastanelerin yer aldığı yeni bir kamu sağlık hizmeti yapılanmasına gidilmelidir.
- 7) Yeni tıp fakültesi açılmamalı; asgari standart ve koşulları sağlamayan tıp fakültelerinin tıp eğitimi verme yetkisi kaldırılmalıdır. Tıp fakültelerinde öğrenci sayıları, öğretim üyesi sayısı, alt yapı olanakları ve eğitim programı dikkate alınarak belirlenmeli; tıp ve uzmanlık eğitiminin niteliği artırılmalıdır.
- 8) Sağlık Bilimleri Üniversitesi, siyasi iktidarın gölgesinden çıkartılıp üniversite olmanın gereklerine uygun olarak yeniden yapılandırılmalıdır.
- 9) OHAL kaldırılmalıdır. OHAL KHK'larıyla kamu görevlerinden hukuksuz biçimde ihraç edilen hekimler/sağlık çalışanları görevlerine iade edilmelidir.
- 10) Hekimlere güvenlik soruşturması uygulaması kaldırılmalı; güvenlik soruşturmaları nedeniyle bekletilen ya da olumsuz geldiği gerekçesiyle ataması yapılmayan hekimler görevlerine başlatılmalıdır.
- 11) TTB ve sağlık emek ve meslek örgütleri tarafından hazırlanan, 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Fiili Hizmet Süresi Zammı" başlıklı 40. maddesine; hekimler, diğer sağlık çalışanları ve sağlık işyerlerinde çalışanlar için, çalışan süre, sağlık ve sosyal hizmet verilen işyerlerinin özellikleri ve hizmet sınıfı göz önüne

alınarak, yılda 90 gün ile 180 gün arasında değişen bir sürenin eklenmesini içeren yasal düzenleme yapılmalıdır.

12) Özel sağlık kuruluşlarında ve iş sağlığı alanında çalışan hekimlerin güvenceli çalışma koşullarında, emeklerinin karşılığı olan bir ücretlendirme ile, özlük hakları korunarak çalışmaları sağlanmalıdır.

13) Sağlık çalışanlarına yönelik olarak gerçekleştirilen şiddet suçlarının mutlak cezalandırılacağı düşüncesinin yerleştirilmesi ve önleyicilik açısından, Türk Ceza Kanunu'na; "1) Sağlık kuruluşlarında çalışan sağlık personeline karşı, sağlık hizmeti sunumu esnasında veya verilen sağlık hizmetinden kaynaklanan nedenlerle cebir, şiddet veya tehdit kullanan kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır. 2) Bu fiiller sonucu sağlık hizmeti kesintiye uğramış ise yukarıdaki fıkraya göre belirlenen ceza yarı oranında artırılır." hükmünün eklenmesini içeren sağlıkta şiddet yasa teklifimiz yasalaşmalıdır.

14) Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 89. Maddesinde değişiklik yapılarak, Sağlık Bakanlığı Genişletilmiş Bağışıklama Programı kapsamındaki aşılardan toplumun sağlığını tehdit eden bulaşıcı hastalıklarda Bakanlıkça belirlenen aşılardan yaptırmamanın zorunlu tutulması ve bu aşılardan yapılmasında kişinin kendisinin ya da vasisinin rızasının aranmaması sağlanmalıdır. Ek olarak, Türk Ceza Kanunu'nun 195. maddesinde değişiklik yapılarak, zorunlu aşılardan uygulanmasını reddederek çocuğunun ya da vasisi bulunduğu kısıtlının aşılmasını engelleyen veya toplumun zorunlu aşıya olan güvenini sarsacak davranışlarda bulunanlar için iki aydan bir yıla kadar hapis cezası verilmesini içeren yasal düzenleme yapılmalıdır.

15) Bilimselliği kanıtlanmamış, etki mekanizması bilinmeyen geleneksel, alternatif ve tamamlayıcı sağlık uygulamalarının Sağlık Bakanlığı tarafından desteklenmesine son verilmeli; bilim dışı sağlık uygulamaları denetim altına alınmalıdır.

16) Bölünen üniversiteler birleştirilmeli, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi İstanbul Üniversitesi'ne yeniden bağlanmalıdır.

17) "Savaş Bir Halk Sağlığı Sorunudur" açıklaması nedeniyle TTB Merkez Konseyi üyelerine açılan soruşturmalar geri çekilmelidir.

24 Haziran seçimleri sonrasında taleplerimizin arkasında duracağız, yerine getirilmesi için her türlü çabayı göstereceğiz.

Sağlıklı bir toplum için; barışın egemen olduğu, özgür, demokratik ve laik bir ülke için; işçilerin, emekçilerin ve tüm halkımızın, kendilerini ilgilendiren her konuda söz, yetki ve karar hakkının olduğu bir gelecek için TAMAM diyoruz.

Oyumuza sahip çıkacağız; oyumuzu demokrasiden, emekten, barıştan, özgürlüklerden yana kullanacağız!

Türk Tabipleri Birliği Merkez Konseyi